

Posudek oponenta bakalářské práce oboru Nutriční terapeut

Název bakalářské práce: Hodnocení a spotřeba rostlinných tuků při KVO, DM a dyslipidémii
Autor práce: Markéta Kubecová
Vedoucí práce: doc. MUDr. Michal Vrablík, Ph.D.
Oponent práce: MUDr. Michaela Šnejdrová, Ph.D.
Akademický rok: 2013/2014

POSUDEK

Volba tématu

Přístup autora k zadanému tématu, zvolený postup řešení z hlediska současných metod:
Rozsah teoretického úvodu dokládá pozornost, kterou autorka věnovala přípravě. Rozsah a hloubka dotazníkového průzkumu odpovídá časovému prostoru a kapacitě, kterou mohla autorka přípravě a zpracování výsledků věnovat.

Aktuálnost tématu:
Téma je aktuální a pro klinickou praxi významné.

Výběr tématu a jeho obtížnost:
Téma je přiměřeně obtížné a vhodné ke studijnímu zaměření autorky.

Teoretická část

Struktura práce, logické členění (obsah):
Struktura práce je promyšlená, členění logické. V některých částech bych upřednostnila větší přehlednost.

Abstrakt a klíčová slova odpovídají obsahu práce:
Abstrakt vystihuje dostatečně zaměření diplomové práce a nástin vlastní dotazníkové studie, nezmiňuje se ale bohužel vůbec o získaných výsledcích.

Úroveň zpracování literární rešerše, práce s literárními prameny, informačními zdroji:
Referencí je dostatek, jsou přiměřené. Citace jsou pečlivě zdokumentovány.

Správnost a úplnost citací použitých zdrojů:
Odkazy jsou správně citovány. Úplnost nemohu bezesbýtku posoudit – nemám přístup k software pro kontrolu originality textů.

Přesnost formulování myšlenek, práce s odborným jazykem:
Z poměrně obsáhlé teoretické části je patrné, že autorka nastudovala mnoho odborného textu, nicméně ne vždy jej umí správně interpretovat. Zejména v kapitolách pojednávajících o chemickém složení či metabolismu lipidů si z některých formulací nejsem jistá, zdali je autorka zcela správně chápe. Naopak kapitolu 4, zaměřující se na jednotlivé zdroje mastných

kyselin a používání tuků při přípravě pokrmů, hodnotím jako velmi zdařilou, výstižnou a poučnou.

Z kapitol pojednávajících obecně o jednotlivých onemocněních (kapitoly 10-13) hodnotím nejlépe kapitolu 10, pojednávající o dietních opatřeních u kardiovaskulárních onemocnění, mírně zklamaná jsem byla z rozsahu a obsahu kapitoly 12, pojednávající o dyslipidemiích. Domnívám, že autorka by se měla více zaměřit na skutečnost, že kromě zvýšení celkového a LDL cholesterolu, je problémem i snížení HDL cholesterolu a vysoká hladina TG. Stejně tak i v samotné dotazníkové části se stále hovoří o „vysokém cholesterolu“, zatímco lipidový profil vysoce rizikových pacientů s DM 2. typu a metabolickým syndromem je charakterizovaný hypertriglyceridemií a nízkým HDL, často jen s lehce vyššími hodnotami celkového a LDL cholesterolu (s vysokým zastoupením aterogenních částic)

Úroveň jazykového zpracování:

Text je rozsáhlý a je jistě výsledkem mnoha hodin práce.

Náročnost tématu na teoretické znalosti:

Autorka prokázala dobrou znalost problematiky, kterou shrnula v teoretické části.

Praktická část

Formulace výzkumné otázky, cílů práce:

Autorka jasně formulovala cíle práce. Zaměřila se nejen na míru edukace pacientů s KVO, dyslipidemiemi a DM 2. typu (kým a jak byli poučeni), ale také na její efektivnost, resp. zdali pacienti poskytnuté informace dostatečně pochopili a jak se podle nich řídí, jak dodržují režimová opatření.

Cíle práce byly přiměřeně náročné.

Užité metody výzkumného šetření:

Použité metody byly přiměřené tématu a rozsahu práce.

Vhodnost metody řešení vzhledem k tématu práce:

Použitá metodika byla zvolena správně.

Charakteristika zkoumaného souboru:

Zkoumaný soubor byl pro účely práce dostatečně velký a vypovídající průřezově o české populaci (vzdělání, BMI)

Rozvržení časového plánu zpracování empirické části práce:

Přiměřené možnostem studenta bakalářského programu.

Dosažené výsledky, jejich správnost a možnost praktického využití:

Dosažené výsledky jsou prezentovány konzistentně a jsou hned v několika ohledech velmi zajímavé. Za správný považují nejen dotaz na to, zdali byl pacient o dietním režimu informován a kým, ale také otázky směřující k subjektivnímu posouzení pacienta, zdali dodržuje doporučený režim správně. Domnívám se, že odpověď „ne“ u více než třetiny pacientů je přinejmenším alarmující.

Z některých odpovědí (např. proč pacienti nesledují obsah trans-nenasycených MK v potravinách, kdy většina pacientů odpověděla, že „neví, co znamenají“ nebo fakt, že téměř polovina dotázaných smaží na ne zcela vhodném slunečnicovém oleji) lze usuzovat na rezervy v edukaci pacientů.

Nicméně z jiných otázek a odpovědí jasně vyplývá, že dominantním problémem je motivace pacientů. To, že 40% dotázaných vůbec nesleduje informace o množství tuku a jeho složení v potravinách nebo to, že margaríny nepoužívá 55% dotázaných, není myslím primárně problémem nedostatku informací.

Na základě výše uvedených skutečností se tedy domnívám, že edukace pacienta (lékařem, nutriční terapeutkou, zdravotní sestrou či kýmkoliv jiným) byla měla být zaměřena nejen na vysvětlení samotného dietního režimu, ale také podrobnější vysvětlení případných zdravotních komplikací a rizik, vyplývajících z nedodržování režimu (např. vznik a následky akutní pankreatitidy u hypertriglyceridémie)

Úroveň diskuse:

Přiměřená typu práce.

Splnění cílů:

Autorka splnila vytyčené cíle.

Formulace závěru:

Závěry formulovala správně.

Význam práce pro teorii/praxi, doporučení pro praxi:

Domnívám se, že výsledky práce přinesly autorce i čtenářům této práce několik zajímavých námětů na zlepšení samotné edukace pacientů.

V dnešní době plné informací již asi není moc jedinců, kteří by nevěděli, že je lepší preferovat tuky rostlinné před živočišnými, nicméně úžeji specializovaná témata (který olej je vhodný do teplé kuchyně, otázka trans-nenasycených MK) mají v edukaci jistě stále rezervy.

Přílohy

Kvalita příloh:

Dotazník v přiměřené kvalitě.

Grafická, fotografická dokumentace, edukační materiál:

Grafická dokumentace zahrnuje několik koláčových a sloupcových grafů a tabulek v přiměřené kvalitě provedení.

Formální zpracování práce:

Jak práce odpovídá normám, zákonným ustanovením a předpisům pro psaní závěrečných prací (Opatření děkana č. 10/2000):

Odpovídá, rozsahem překračuje požadovaný počet stran.

Stylistická úroveň práce:

Celkově je stylistická úroveň více méně přiměřená.

Formální náležitosti (přehlednost, úprava tabulek, grafů, obrázků apod.):

Psaný text je, až na drobné výjimky, velmi přehledný, stejně tak tabulky a grafy.

Celkové hodnocení práce (6-10 vět)

Autorka velmi hezky zpracovala důležitou problematiku znalosti a dodržování dietních opatření u pacientů s kardiovaskulárním onemocněním, diabetem mellitem 2. typu a dyslipidemiemi.

Velmi pozitivně hodnotím samotnou praktickou část práce. Otázky byly vytvořeny tak, aby přinesly co nejvýstižnější pohled na dietní režim těchto pacientů – nejen zdali byli poučeni a kým, ale také co si z edukace pamatují a jakým způsobem nabyté informace zúročují. Domnívám se, že výsledky práce jsou zajímavým studijním materiálem pro budoucí práci nutriční terapeutky na počátku jejího profesního života, protože odpovědi pacientů poukazují mj. na to, v kterých oblastech bývá edukace nedostatečná. Úvodní teoretickou část hodnotím o něco hůř. Autorka musela nastudovat velké množství teoretických informací, které ale, dle mého soudu, neumí vždy dobře interpretovat.

Práce je stylisticky limitovaná nezkušeností autorky, což se ale jistě zlepší s přibývajícím praxí.

Práce odpovídá požadavkům kladeným na bakalářskou práci.

Práci doporučuji k obhajobě

Práci klasifikuji stupněm : velmi dobře

Otázky a připomínky k obhajobě práce (nutné):

1. Domníváte se, že mnohdy nedostatečné dodržování režimových/dietních opatření je způsobeno více nedostatečnou informovaností pacientů či jejich neochotou, popř. jinými faktory (cena kvalitních potravin, např. ryb)?
2. Uměla byste pacientovi vysvětlit, proč je rozdílná věková hranice zvýšeného kardiovaskulárního rizika u mužů a u žen (jak uvádíte na str. 25)?
3. Uměla byste diabetikovi 2. typu s nadváhou vysvětlit, proč je jeho kardiovaskulární riziko vysoké, přestože koncentrace jeho celkového cholesterolu je jen lehce zvýšená?
4. Víte, jakým způsobem ovlivňuje lipidogram kouření?

**Místo a datum vypracování
posudku posuzovatelem**

Podpis oponenta práce

Praha, 29.5.2014